

Z kart historii Szkoły

Z chwilą zakończenia działań wojennych na ziemiach polskich w 1945 roku zaczął odradzać się cały kraj, a z nim Nowy Tomyśl. Postępująca szybko powojenna normalizacja, mimo wielu trudności, z jakimi borykano się w organizowaniu życia społeczno-gospodarczego, objęła również oświatę. Dążenie do zdobywania wiedzy i wykształcenia było powszechne, ponieważ jedni chcieli uzupełniać swoją edukację, przerwana na skutek wojny, inni pragnęli ją rozpocząć. Tych aspiracji nie zaspokajała istniejąca w Nowym Tomyślu szkoła podstawowa ani też szkoła rolnicza.

Determinacja, dobra wola i chęć działania połączyły wielu ludzi, których zasługą stało się utworzenie pierwszej w naszym mieście szkoły ogólnokształcącej.

Początkiem urzeczywistnienia tych pragnień i dążeń była uchwała powiatowej Rady Nadzorczej z dnia 14 czerwca 1945r., zobowiązująca zastępcę inspektora szkolnego Stefana Snuszkę do podjęcia działań w tym zakresie. Realizacja zamierzeń nie była jednak łatwa ze względu na szczupłe fundusze, jakimi dysponowało niespełna trzytysięczne miasto, zamieszkałe w 50% przez repatriantów, zwolnionych na okres 2 lat z płacenia podatków. Ostatecznie jednak zdecydowano się podjąć wyzwanie, aby spełnić oczekiwania młodzieży, jak i rodziców.

Inspektor Stefan Snuszka polecił rozpocząć zapisy uczniów do gimnazjum i kiedy liczba kandydatów przekroczyła 100, władze powiatu rozpoczęły poszukiwania kandydata na stanowisko dyrektora, co w warunkach powojennych nie było łatwe ze względu na wyniszczenie polskiej inteligencji przez niemieckiego okupanta.

Z propozycją objęcia tego stanowiska zwrócono się do mgra Stanisława Musiała, będącego nauczycielem i dyrektorem Miejskiego Gimnazjum w Grodzisku Wlkp. Pan Stanisław Musiał był synem działacza samorządowego z nowotomyskiej wsi Róża, w Nowym Tomyślu ukończył szkołę powszechną, był magistrem filologii polskiej i mając pełną świadomość oczekujących go trudności, jak wspomina w kronikarskich zapisach, propozycję przyjął.

W rozwiązaniu kwestii finansowych włączyli się z kolei rodzice młodzieży, zobowiązując się do płacenia czesnego, jak też zapewnienia mieszkań nauczycielom. Tworząca się w następstwie tych działań szkoła przyjęła nazwę: „*Miejskie Gimnazjum Koedukacyjne w Nowym Tomyślu*”.

Gimnazjum początkowo miało swą siedzibę w Szkole Powszechnej (obecnie Szkoła Podstawowa nr 2) przy ul. 3 Stycznia.

Były to trzy klasy lekcyjne w pełni umeblowane oraz jeden pokój, który był pokojem nauczycielskim, sekretariatem, a zarazem kancelarią dyrektora. Zatrudnieniem potrzebnych nauczycieli zajął się dyrektor Stanisław Musiał. Wśród najwcześniej zaangażowanych pedagogów nie wszyscy mieli pełne kwalifikacje wymagane w zawodzie nauczycielskim, ale pracowali z wielkim oddaniem i sercem.

Grono Pedagogiczne Gimnazjum w pierwszym roku jego działania tworzyli:

1. Anna Bondarowicz	język rosyjski, język łaciński
2. Jan Goliński	śpiew, chór szkolny
3. Edmund Kulisz	matematyka
4. Dr Zdzisław Leitgeber	historia
5. Mgr Stanisław Musiał	język polski
6. Mgr Zofia Nitsche	język francuski
7. Julia Preisler	biologia, geografia
8. Ks. Dr Stanisław Skaziński	religia, język polski
9. Stefan Snuszka	fizyka
10. Agnieszka Szymkowiak	historia, geografia

Rok szkolny w Miejskim Gimnazjum Koedukacyjnym rozpoczął się 11 września 1945r. Do nauki przystąpiło 171 uczniów w przedziale wiekowym od 13 do 30 lat. Przed południem od godz. 8⁰⁰ naukę pobierała młodzież młodsza, po południu do godziny 19⁰⁰ młodzież starsza. Dyrektor Stanisław Musiał troszczył się również o sprawy bytowe uczniów. Poczynił starania, dzięki którym uzyskał jeszcze jedną salę na pierwszym piętrze z przeznaczeniem na internat dla dziewcząt. W piwnicy zorganizowano kuchnię i stołówkę. Pomyślano też o chłopcach, którym zorganizowano internat w pomieszczeniach zajmowanych przez hufiec harcerski.

W roku szkolnym 1946/47 nastąpiła zmiana lokalu gimnazjum, które przeniesiono do dwóch budynków - nr 14 i 16 - przy Starym Rynku (obecnie Plac Chopina).

Na 20 lat stały się one siedzibą szkoły, w której młodzież powiatu nowotomyskiego uzyskiwała solidne wykształcenie, przygotowujące ją do studiów lub pracy.

Dzięki usilnym staraniom dyrektora Stanisława Musiała, który zabiegał o upaństwowienie gimnazjum, uzyskało ono uprawnienia szkoły państwowej na rok szkolny 1948/49 oraz nazwę: „*Samorządowa Szkoła Ogólnokształcąca Stopnia Licealnego*”. Status szkoły państwowej został potwierdzony 19 stycznia 1950r. na podstawie pisma Kuratorium Okręgu Szkolnego Poznańskiego. Kuratorium nadało jednocześnie placówce nową nazwę: „*Szkoła Ogólnokształcąca Stopnia Licealnego*”.

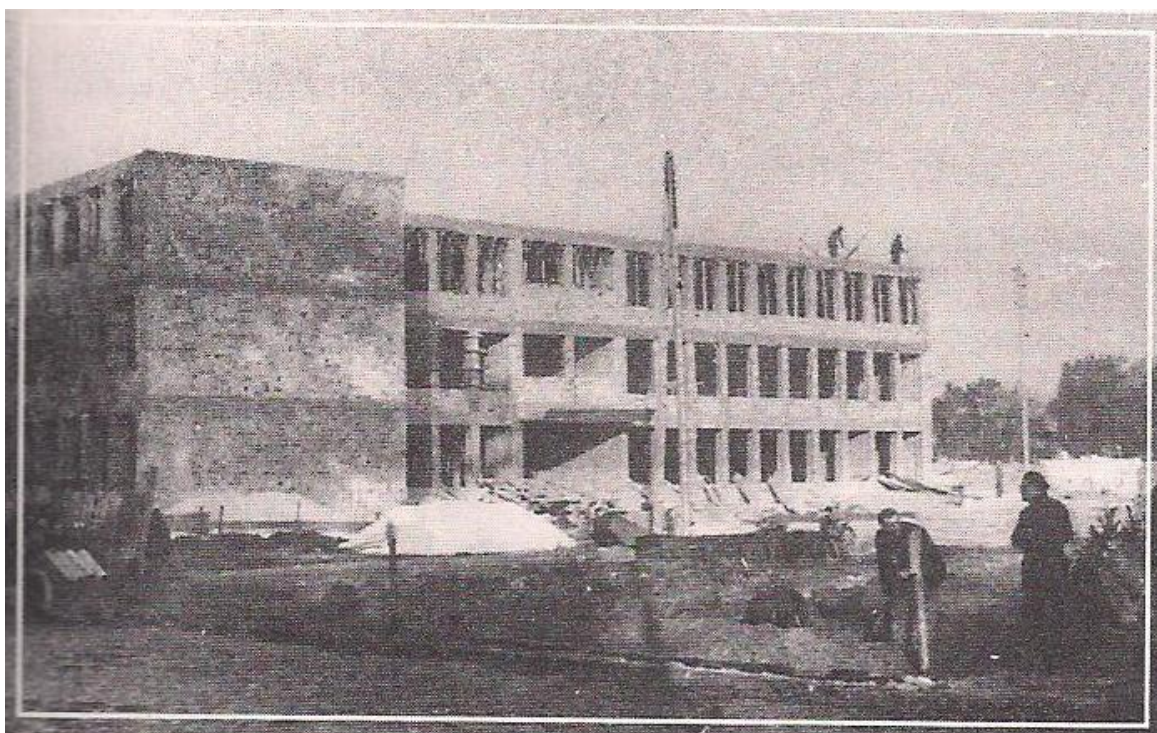
Aby nie zaniedbywać rozwoju fizycznego młodzieży, w roku 1951/52 dotychczasową świetlicę przerobiono na salę gimnastyczną, której liceum wcześniej nie posiadało. Wyposażono ją w odpowiednie sprzęty i przyrządy do ćwiczeń gimnastycznych. Nie była to jednak sala gimnastyczna, o jakiej marzyli uczniowie i nauczyciele. Dlatego Stanisław Musiał zaczął starać się o zbudowanie sali gimnastycznej z prawdziwego zdarzenia. Władze powiatu nowotomyskiego w 1958r. przydzieliły liceum materiał budowlany z nieczynnej gorzelni w Róży i młyna wodnego w Sępolnie. W przeprowadzeniu prac związanych z rozbiórką zaangażowali się rodzice oraz nowotomyskie zakłady. Plany związane z wykorzystaniem uzyskanego materiału uległy jednak modyfikacji ze względu na pojawienie się realnych szans na budowę nowego obiektu szkolnego z salą i internatem. Postanowiono przeznaczyć go z inicjatywy dyrektora Stanisława Musiała na budowę domu nauczycielskiego. Powstał on dzięki solidarności ludzi, którzy odznaczyli się bezinteresownością i szlachetną pasją społecznikowską. W ten sposób powstała tzw. „Musiałówka”, mieszcząca siedem mieszkań rodzinnych i pokój kawalerski. Wybudowanie domu dla nauczycieli przyczyniło się w znacznym stopniu do stabilizacji kadry profesorskiej liceum.

Zapowiedzią olbrzymich zmian w historii nowotomyskiego liceum był rok 1959, w którym Kuratorium przychyliło się do wniosku Stanisława Musiała i uznało konieczność budowy w Nowym Tomysłu gmachu liceum, nowoczesnej sali gimnastycznej oraz internatu na 100 osób. Rozpoczęły się prace przygotowawcze, którymi kierował sam dyrektor.

Wmurowanie aktu erekcyjnego (zdjęcie powyżej).

Szkielet budynku w roku 1965 (zdjęcie poniżej).

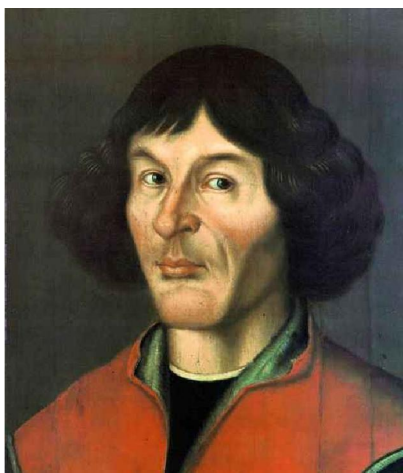

Budowę szkoły ukończono w styczniu 1967r. Z przeprowadzką nie zwlekano, towarzyszyły jej uczucia satysfakcji i radości. Budynek w wielkim tempie zagospodarowano, zgodnie z wcześniej przygotowanym przez nowego dyrektora – mgra Ferdynanda Jandego - programem wyposażenia szkoły w sprzęt i pomoce naukowe, gromadzone w różnych magazynach w oczekiwaniu na moment rozpoczęcia zajęć w nowych pomieszczeniach.

Nowy budynek szkolny mieścił w sobie pracownie: chemiczną, fizyczną, biologiczną, geograficzną, techniczną, 13 sal lekcyjnych, bibliotekę, świetlicę oraz pełnowymiarową salę gimnastyczną z zapleczem sanitarno-higienicznym oraz blok pomieszczeń administracyjno-biurowych, szatnie dla uczniów i pokój nauczycielski.

Świadomi faktu, że posiadanie patrona poszerzałoby zakres pracy wychowawczej, wzbogacało elementy szkolnej obrzędowości, stanowiło wyraz swoistej nobilitacji szkoły, dyrekcja oraz rada pedagogiczna rozpoczęły starania o nadanie placówce patrona. Od kilku lat prowadzone były prace przygotowawcze w tym zakresie, z tym, że patronem szkoły miał początkowo zostać jeden z międzynarodowych działaczy ruchu komunistycznego, figurujący na urzędowej liście kandydatów na patronów placówek oświatowych.

Władze szkoły wykorzystały jednak atmosferę związaną z Rokiem Kopernikańskim, obchodzonym w 500-lecie urodzin wielkiego astronoma. Uzyskano poparcie inicjatywy ze strony samorządu młodzieży. Komitetu Rodzicielskiego i wystąpiono do Kuratorium Oświaty i Wychowania z wnioskiem o nadanie szkole imienia Mikołaja Kopernika. Kuratorium Oświaty i Wychowania pismem z dnia 30 czerwca 1973 roku zaakceptowało propozycję szkoły. Uroczystość nadania jej imienia ustalono na dzień 8 października 1973 r.

W uroczystości udział wzięły władze powiatu i miasta, delegacje szkół z terenu miasta i gminy, delegacje szkół noszących imię Mikołaja Kopernika z terenu województwa, Rada Pedagogiczna, Prezydium Komitetu Rodzicielskiego i młodzież. Na program uroczystości złożyły się wystąpienia okolicznościowe dyrektora i przewodniczącego Samorządu Szkolnego, odczytanie aktu nadania szkole imienia M. Kopernika przez przewodniczącego Prezydium Powiatowej Rady Narodowej - mgra Tomasza Żurka, wystąpienia gości.

W rok później szkoła wzbogaciła się o nowe akcenty kopernikańskie. W holu na parterze odsłonięte zostało podczas uroczystości szkolnej popiersie Patrona Szkoły Mikołaja Kopernika, wykonane przez absolwenta Wyższej Szkoły Sztuk Plastycznych w Poznaniu - Michała Gołąbka. Fundatorem popiersia był Urząd Powiatowy. W tym samym dniu otwarto

pracownię do nauki astronomii, która uzyskała wystrój zasługujący na nazwę "gabinet kopernikański".

Kolejnymi doniosłymi wydarzeniami w dziejach nowotomyskiego liceum były

- Odślonięcie tablicy pamiątkowej z płaskorzeźbą Stanisława Musiała, wykonaną w drewnie przez Romana Czeskiego. Z inicjatywy grupy absolwentów powołano komitet, którego celem było trwałe upamiętnienie sylwetki mgra Stanisława Musiała. Przewodniczącym komitetu wybrano Czesława Krolka. Za zgromadzone przez komitet środki finansowe wykonano płaskorzeźbę, którą odsłonięto 15 maja 1982 roku. W uroczystości uczestniczyli reprezentanci władz miejskich, liczne grono absolwentów, grono profesorskie i reprezentacja młodzieży uczącej się w szkole. W uroczystości wzięła udział również małżonka nieżyjącego już dyrektora Musiała, pani Władysława, do której adresowane były słowa absolwenta – pełne szacunku i wdzięczności wobec jej męża. To ona oraz ówczesny gminny dyrektor szkół – mgr Henryk Helwing – dokonali oficjalnego odsłonięcia płaskorzeźby.

- Nadanie szkole Sztandaru 27 kwietnia 1999 roku. Uroczystość rozpoczęła się Mszą świętą, podczas której dokonano poświęcenia Sztandaru. Jego projekt wykonał nowotomyski plastyk oraz absolwent i nauczyciel liceum – pan Jacek Stelmaszyk. Od tego momentu tradycją stało się ślubowanie pierwszoklasistów na Sztandar szkoły, które odbywa się co roku w pierwszym tygodniu września.

- Utworzenie Zespołu Szkół Ogólnokształcących i Policealnych im. Mikołaja Kopernika (01 września 2003r.). Nazwa ta nawiązuje do tradycji oraz podkreśla rozszerzenie zakresu kształcenia. Dziś społeczność Nowego Tomyśla może podejmować edukację w następujących szkołach wchodzących w skład zespołu: w liceum ogólnokształcącym, szkole policealnej dla dorosłych, zaocznym liceum ogólnokształcącym dla dorosłych, a także „Uniwersytecie Trzeciego Wieku”.
- 60-lecie Szkoły (5 marca 2005r.). Obchody rozpoczęto Mszą świętą odprawioną w parafii Najświętszego Serca Pana Jezusa, znajdującej się na Placu Szopena w Nowym Tomyślu. Kolejnym punktem programu był przemarsz uczestników jubileuszu do Nowotomyskiego Ośrodka Kultury, gdzie odbyła się część oficjalna. Podczas niej wygłoszono przemówienia, wręczono nagrody Kuratora Oświaty i Dyrektora Szkoły – mgra Ryszarda Tratwała. Zaprezentowano również część artystyczną, którą wraz z uczniami przygotowała pani Agnieszka Kaczmarek. W dalszej części obchodów uczestnicy zjazdu mogli zwiedzić budynek szkoły, zapoznać się z przygotowaną specjalnie na tę okazję przez panią Krystynę Józefowską oraz Beatę Fietz wystawą, prezentującą historię szkoły, fotografie osób bezpośrednio z nią związanych, kroniki zawierające doniosłe wydarzenia z życia placówki, a także szkolne publikacje. Absolwentów zaproszono także na poczęstunek, podczas którego wręczono im

skromne upominki: monografię szkoły (przygotowaną przez R. Tratwala, J. Kaczmarka, M. Majewską, D. Matusiewicz, J. Dominiak), replikę tarczy szkolnej, płytę DVD upamiętniającą Zjazd Absolwentów. Nie zapomniano również o zmarłych profesorach związanych z Liceum Ogólnokształcącym im. Mikołaja Kopernika. Ich pamięć uczczono, składając kwiaty na grobach znajdujących się na nowotomyskim cmentarzu. Dziś ten doniosły jubileusz przypomina tablica zamieszczona przy wejściu szkoły.

- Oddanie do użytku 01 września 2008r. obserwatorium astronomicznego "Kopernik" (budowę rozpoczęto 20 czerwca 2008). To istotne dla szkoły wydarzenie uczcili swoim przybyciem licznie zaproszeni goście. W ich gronie znajdowali się biskup poznański – Zdzisław Fortuniak, który odprawił poranną Mszę świętą oraz poświęcił nowo wybudowane obserwatorium, wizytator przy Kuratorium Oświaty w Poznaniu, pani Dorota Śliwińska, reprezentanci władz samorządowych: Starosta Powiatu Nowotomyskiego – pan Andrzej Wilkoński czy Burmistrz Nowego Tomyśla – pan Henryk Helwing. W wygłoszonych tego dnia przemówieniach wszyscy zgodnie podkreślali, że obserwatorium przy Liceum im. M. Kopernika w Nowym Tomyślu to najlepszy dowód na to, że szkoła wiernie krzewi idee swego patrona oraz umożliwia rzetelną edukację wszystkim tym, dla których astronomia stanowi nie tylko źródło wiedzy o świecie, ale i pasję, którą bez przeszkód w sposób praktyczny będą mogli rozwijać.